

Suvestinė redakcija nuo 2021-11-24 iki 2022-02-23

Įsakymas paskelbtas: TAR 2014-09-08, i. k. 2014-11996

**LIETUVOS RESPUBLIKOS ŽEMĖS ŪKIO
MINISTRAS**

ĮSAKYMAS

**DĖL LIETUVOS KAIMO PLĖTROS 2014–2020 M. PROGRAMOS PRIEMONĖS
„TECHNINĖ PAGALBA“ ĮGYVENDINIMO TAISYKLIŲ**

2014 m. rugsėjo 8 d. Nr. 3D-551
Vilnius

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos nuostatų, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1998 m. rugsėjo 15 d. nutarimu Nr. 1120 „Dėl Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos nuostatų patvirtinimo“, 8 punktu ir 9.5 papunkčiu:

1. T v i r t i n u Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos priemonės „Techninė pagalba“ įgyvendinimo taisykles (pridedama).

2. P a v e d u Nacionalinei mokėjimo agentūrai prie Žemės ūkio ministerijos ir atsakingiems Žemės ūkio ministerijos administracijos savarankiškiems struktūriniais padaliniais parengti Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos priemonės „Techninė pagalba“ įgyvendinimo procedūrų aprašus.

Žemės ūkio ministrė

Virginija Baltraitienė

PATVIRTINTA

Lietuvos Respublikos žemės ūkio
ministro 2014 m. rugsėjo 8 d.

įsakymu Nr. 3D-551

(Lietuvos Respublikos žemės ūkio
ministro 2015 m. balandžio

įsakymo Nr. 3D-306 redakcija)

LIETUVOS KAIMO PLĖTROS 2014–2020 METŲ PROGRAMOS PRIEMONĖS „TECHNINĖ PAGALBA“ ĮGYVENDINIMO TAISYKLĖS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos priemonės „Techninė pagalba“ įgyvendinimo taisyklės (toliau – taisyklės) parengtos vadovaujantis 2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) Nr. 1305/2013 dėl paramos kaimo plėtrai, teikiamos Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai (EŽŪFKP) lėšomis, kuriuo panaikinamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1698/2005, su visais pakeitimais, 2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) Nr. 1303/2013, kuriuo nustatomos Europos regioninės plėtros fondai, Europos socialiniam fondui, Sanglaudos fondui, Europos žemės ūkio fondui kaimo plėtrai ir Europos jūros reikalų ir žuvininkystės fondui bendros nuostatos ir Europos regioninės plėtros fondai, Europos socialiniam fondui, Sanglaudos fondui ir Europos jūros reikalų ir žuvininkystės fondui taikytinos bendrosios nuostatos ir panaikinamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1083/2006, su visais pakeitimais, 2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) Nr. 1306/2013 dėl bendros žemės ūkio politikos finansavimo, valdymo ir stebėsenos, kuriuo panaikinami Tarybos reglamentai (EEB) Nr. 352/78, (EB) Nr. 165/94, (EB) Nr. 2799/98, (EB) Nr. 814/2000, (EB) Nr. 1290/2005 ir (EB) Nr. 485/2008, paskutiniais pakeitimais, padarytais 2020 m. gruodžio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) Nr. 2020/2220, 2014 m. liepos 17 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentu (ES) Nr. 808/2014, kuriuo nustatomos Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1305/2013 dėl paramos kaimo plėtrai, teikiamos Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai (EŽŪFKP) lėšomis, taikymo taisyklės, su visais pakeitimais, 2014 m. liepos 17 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentu (ES) Nr. 809/2014, kuriuo nustatomos Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1306/2013 nuostatų dėl integruotos administravimo ir kontrolės sistemos, kaimo plėtros priemonių ir kompleksinės paramos taikymo taisyklės, su visais pakeitimais, Lietuvos Respublikos partnerystės sutartimi, patvirtinta Europos Komisijos 2014 m. birželio 20 d. sprendimu Nr. C(2014)4234, 2020 m. gruodžio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) Nr. 2020/2220, kuriuo nustatomos tam tikros pereinamojo laikotarpio nuostatos dėl 2021 m. ir 2022 m. paramos iš Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai (EŽŪFKP) ir Europos žemės ūkio garantijų fondo (EŽŪGF), ir iš dalies keičiami reglamentai (ES) Nr. 1305/2013, (ES) Nr. 1306/2013 ir (ES) Nr. 1307/2013, kiek tai susiję su 2021 m. ir 2022 m. ištekliais ir taikymu, ir Reglamentas (ES) Nr. 1308/2013, kiek tai susiję su 2021 m. ir 2022 m. ištekliais ir tokios paramos

skirstymu, Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos, patvirtintos 2015 m. vasario 13 d. Europos Komisijos sprendimu Nr. C(2015) 842, Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014 m. liepos 22 d. nutarimu Nr. 722 „Dėl valstybės institucijų ir įstaigų, savivaldybių ir kitų juridinių asmenų, atsakingų už Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos įgyvendinimą, paskyrimo“ ir Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos administravimo taisyklėmis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2014 m. rugpjūčio 26 d. įsakymu Nr. 3D-507 „Dėl Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos administravimo taisyklių patvirtinimo“ (toliau – Administravimo taisyklės).

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-522](#), 2020-07-14, paskelbta TAR 2020-07-14, i. k. 2020-15665

Nr. [3D-747](#), 2021-11-23, paskelbta TAR 2021-11-23, i. k. 2021-24042

2. Šios taisyklės reglamentuoja Programos priemonės „Techninė pagalba“ (toliau – Priemonė) pirmosios veiklos srities „Programos įgyvendinimas“ (toliau – pirmoji veiklos sritis), antrosios veiklos srities „Programos informavimas ir viešinimas“ (toliau – antroji veiklos sritis) ir veiklos srities „Lietuvos kaimo tinklas“ veiklos, susijusios su Lietuvos kaimo tinklo (toliau – Tinklas) sekretoriato veikla, lėšų planavimo, paskirstymo ir administravimo tvarką. Šios taisyklės nereglamentuoja veiklos srities „Lietuvos kaimo tinklas“ veiklos, susijusios su Tinklo veiksmų programos ir periodinių veiksmų planų įgyvendinimu, administravimo tvarkos.

II. TAISYKLĖSE VARTOJAMI SUTRUMPINIMAI IR SĄVOKOS

3. Taisyklėse vartojami sutrumpinimai ir sąvokos:

3.1. **Agentūra** – Nacionalinė mokėjimo agentūra prie Žemės ūkio ministerijos;

3.2. **ES** – Europos Sąjunga;

3.2.¹ **ESIF** – Europos struktūriniai ir investicijų fondai;

Papildyta papunkčiu:

Nr. [3D-522](#), 2017-08-07, paskelbta TAR 2017-08-08, i. k. 2017-13169

3.3. **EŽŪFKP** – Europos žemės ūkio fondas kaimo plėtrai;

3.4. **ministerija** – Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija;

3.5. **Programa** – Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 m. programa;

3.6. **PVK** – Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programinio laikotarpio valdymo komitetas, patvirtintas Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2012 m. birželio 7 d. įsakymu Nr. 3D-389 „Dėl Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programinio laikotarpio valdymo komiteto sudėties ir darbo reglamento patvirtinimo“;

3.7. **ŽŪIKVC** – VI Žemės ūkio informacijos ir kaimo verslo centras;

3.8. **paramos gavėjas** – pareiškėjas, kuris atitinka tinkamumo paramai gauti kriterijus ir kuriam skiriama parama įgyvendinti paramos projektą;

3.9. **paramos teikėja** – ministerija, kai paramos gavėja – Agentūra, ir Agentūra, kai paramos gavėjai – ministerija ir ŽŪIKVC;

3.10. **paramos projektas** – iš Priemonės lėšų finansuojamas paramos projektas, skirtas paramos gavėjui pavestoms su Programos įgyvendinimu ir administravimu susijusioms funkcijoms vykdyti;

3.11. **pareiškėjas** – institucija, tiesiogiai susijusi su Programos įgyvendinimu, nustatyta tvarka pateikusi tinkamai užpildytą paramos paraišką. Pareiškėju gauti paramą pagal Priemonės pirmąją veiklos sritį gali būti ministerija, Agentūra ir ŽŪIKVC, pagal Priemonės antrąją veiklos sritį – ministerija ir Agentūra, o pagal veiklos sritį „Lietuvos kaimo tinklas“ – ministerija;

3.11¹. **Projekto įgyvendinimo laikotarpis** – laikotarpis nuo paramos paraiškos pateikimo iki paskutinio mokėjimo prašymo ir galutinės projekto įgyvendinimo ataskaitos pateikimo dienos, kuris gali būti neilgesnis nei iki 2023 m. gruodžio 1 d.

Papildyta papunkčiu:

Nr. [3D-255](#), 2019-04-25, paskelbta TAR 2019-04-26, i. k. 2019-06799

3.12. **Žemės ūkio ministerijos informacinė sistema** (toliau – ŽŪMIS) – prie Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos reguliavimo srities priskirtų institucijų ir įstaigų teikiamų paslaugų informacinė sistema.

4. Kitos šiose taisyklėse vartojamos sąvokos apibrėžtos Lietuvos Respublikos žemės ūkio, maisto ūkio ir kaimo plėtros įstatyme, reglamente (ES) Nr. 1303/2013, reglamente (ES) Nr. 1305/2013, reglamente (ES) Nr. 1310/2013 ir Administravimo taisyklėse.

III. PRIEMONĖS TIKSLAI

5. Priemonės tikslai:

5.1. bendrasis tikslas – užtikrinti efektyvų Programos įgyvendinimą;

5.2. specialieji tikslai:

5.2.1. užtikrinti tinkamą Programos parengimą, valdymą, įgyvendinimą, priežiūrą, vertinimą, skundų nagrinėjimą bei kontrolę;

5.2.2. remti veiklas, būtinas Programos viešinimui bei visuomenės informuotumui apie EŽŪFKP paramą gerinti;

5.2.3. užtikrinti tinkamą Tinklo veiklos administravimą.

IV. REMIAMA VEIKLA

6. Pagal Priemonės pirmąją veiklos sritį parama gali būti teikiama:

6.1. pasirengimo įgyvendinti Programą, jos įgyvendinimo, valdymo, vertinimo, skundų nagrinėjimo procesams organizuoti, reikalingiems administraciniams ištekliams užtikrinti ir palaikyti;

6.2. Programos valdymo, stebėsenos komitetų veiklai, projektų pagal Programos priemones atrankos komitetų, kitų darbo grupių, susijusių su Programos įgyvendinimu, veiklai organizuoti;

6.3. paramos paraiškų pagal Programos priemones vertinimo ir atrankos (taip pat projektų vertinimo ir atrankos ekspertams samdyti), paramos paraiškų pagal Programos priemones priežiūros, kontrolės, apskaitos ir mokėjimo procesams organizuoti;

6.4. darbuotojų esamiems administraciniais gebėjimams stiprinti ir jiems palaikyti, apsisiekti gerą patirtimi, motyvaciją stiprinančioms priemonėms;

6.5. paramos gavėjų pagal Programos priemones administracinei naštai mažinti;

6.6. Programos auditui, patikroms vietoje organizuoti ir vykdyti bei kitiems kontrolės veiksmams vykdyti;

6.7. kompiuterizuotos valdymo, administravimo, stebėsenos ir vertinimo informacinės sistemos tinkamam funkcionavimui užtikrinti;

6.8. Tinklo sekretoriato administracinių išteklių, palaikymui ir funkcionavimui užtikrinti;

6.9. kitoms veikloms, susijusioms su pasirengimo įgyvendinti Programą, jos įgyvendinimo, valdymo, priežiūros, vertinimo, kontrolės procesų organizavimu įgyvendinti;

6.10. kaimo plėtros politikos tęstinumą ir sklandų perėjimą iš vieno programinio laikotarpio į kitą užtikrinantiems procesams organizuoti bei Lietuvos žemės ūkio ir kaimo plėtros 2021–2027 m. strateginio plano rengimui.

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [3D-522](#), 2020-07-14, paskelbta TAR 2020-07-14, i. k. 2020-15665

6.11. gautos paramos viešinimui.

Papildyta papunkčiu:

Nr. [3D-494](#), 2016-08-26, paskelbta TAR 2016-08-26, i. k. 2016-22757

7. Pagal Priemonės antrąją veiklos sritį parama gali būti teikiama:

7.1. plačiosios visuomenės informavimui apie EŽŪFKP paramą Lietuvos žemės ūkiui, miškų ūkiui ir kaimo plėtrai, Programos rengimą, tvirtinimą EK, jos įgyvendinimą, pakeitimus, stebėseną, vertinimą ir užbaigimą, kitus aktualius žemės ūkio, miškų ūkio ir kaimo plėtros procesus, susijusius su Programa;

7.2. galimų ir esamų paramos gavėjų informavimui apie Programos teikiamas paramos galimybes, kvietimus teikti paramos paraiškas, reikalavimus paramai gauti, paramos projektų pagal priemones įgyvendinimo procesus, įskaitant paramos paraiškų vertinimo, paramos teikimo, skundų nagrinėjimo tvarką ir kt., užtikrinti;

7.3. viešinimui apie Programos įgyvendinimo gerą patirtį, pasiektus rezultatus;

7.4. viešinimui apie dažnai pasitaikančias projektų rengimo, įgyvendinimo klaidas;

7.5. informavimui apie praėjusio programinio laikotarpio rezultatus, gerosios patirties pavyzdžius bei pasirengimą naujam programiniam laikotarpiui.

7.6. gautos paramos viešinimui.

Papildyta papunkčiu:

Nr. [3D-494](#), 2016-08-26, paskelbta TAR 2016-08-26, i. k. 2016-22757

8. Pagal veiklos sritį „Lietuvos kaimo tinklas“ parama gali būti teikiama Tinklo sekretoriato funkcijoms, susijusioms su Tinklo veiksmų programos įgyvendinimu, vykdyti.

V. TINKAMOS IR NETINKAMOS FINANSUOTI IŠLAIDOS

9. Parama skiriama iš EŽŪFKP lėšų ir Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto lėšų, atitinkamai išlaikant 85 procentų EŽŪFKP lėšų ir 15 procentų Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto lėšų santykį. Tinkamos projektų įgyvendinimo išlaidos iš Priemonės lėšų kompensuojamos 100 proc. iš EŽŪFKP ir Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto lėšų.

10. Tinkamos finansuoti išlaidos yra tos, kurios atitinka šiuos reikalavimus:

10.1. patirtos įgyvendinant bent vieną iš Priemonės specialiųjų tikslų, nurodytų 5.2 papunktyje;

10.2. aiškiai identifikuojamos ir pagrįstos dokumentais, kaip nurodyta taisyklių VIII skyriuje;

10.3. pagal Priemonės veiklos sritis patirtos nuo paramos paraiškos pateikimo datos iki 2023 m. spalio 31 d.;

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [3D-494](#), 2016-08-26, paskelbta TAR 2016-08-26, i. k. 2016-22757

Nr. [3D-255](#), 2019-04-25, paskelbta TAR 2019-04-26, i. k. 2019-06799

10.4. yra tiesiogiai susijusios su paramos gavėjo vykdoma veikla, remiama pagal Priemonę, ir atsiranda dėl šios veiklos vykdymo;

10.5. patirtos nepažeidžiant ES ir Lietuvos Respublikos teisės aktų;

10.6 patirtos laikantis 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB ir kitų taikytinų asmens duomenų apsaugą reglamentuojančių teisės aktų reikalavimų.

Papildyta papunkčiu:

Nr. [3D-522](#), 2020-07-14, paskelbta TAR 2020-07-14, i. k. 2020-15665

11. Pagal pirmąją veiklos sritį gali būti finansuojamos šios išlaidos:

11.1. darbo užmokestis, valstybinio socialinio draudimo įmokos, kitos su darbo santykiais susijusios išlaidos valstybės tarnautojams ir darbuotojams, dirbantiems pagal darbo sutartis, kurių dalis (ne mažiau kaip 50 proc.) arba visas darbo laikas yra skiriamas darbui, susijusiam su Programos įgyvendinimu, taip pat funkcijų, susijusių su ankstesniais ir vėlesniais kaimo plėtros programavimo dokumentais, vykdymu, išskyrus išeitines išmokas, mokamas, kai valstybės tarnautojas ar darbuotojas, dirbantis pagal darbo sutartį, atleidžiamas iš pareigų, į tas pareigas teismo sprendimu grąžinus anksčiau jas ėjusį valstybės tarnautoją ar darbuotoją, dirbantį pagal darbo sutartį, arba paaiškėjus, kad priimant valstybės tarnautoją ar darbuotoją, dirbantį pagal darbo sutartį, į pareigas buvo pažeisti teisės aktų reikalavimai ir šių pažeidimų neįmanoma pašalinti, ir įmokas į pensijų ir kitus fondus (išskyrus privalomąsias įmokas);

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [3D-494](#), 2016-08-26, paskelbta TAR 2016-08-26, i. k. 2016-22757

11.2. paslaugų pirkimas:

11.2.1. konsultavimo, mokymų, skundų nagrinėjimo, audito, studijų, ekspertų, tyrimų, nuomos, turto draudimo, kitų paslaugų, susijusių su paramos gavėjui priskirtomis Programos įgyvendinimo ir administravimo funkcijomis, pirkimas;

11.2.2. informacinių ir kompiuterinių sistemų, susijusių su Programos priemonių administravimu, analizės, projektavimo, kūrimo, modifikavimo, diegimo, palaikymo ir priežiūros paslaugų pirkimas;

11.3. darbuotojų esamų administracinių gebėjimų palaikymo ir jų stiprinimo, apskaitinio gerą patirtimi, dalyvavimo konferencijose, seminaruose, mokymuose, kituose renginiuose (toliau – renginiai), susijusiuose su paramos gavėjui priskirtomis Programos įgyvendinimo ir administravimo funkcijomis, išlaidos:

11.3.1. jeigu valstybės tarnautojai ir darbuotojai, dirbantys pagal darbo sutartis, kurių visas darbo laikas skiriamas darbui, susijusiam su Programos įgyvendinimu, dalyvauja renginiuose, kurie tiesiogiai ir 100 proc. savo tematika susiję su EŽŪFKP parama, – dalyvavimo minėtuose renginiuose ar mokymuose išlaidos tinkamos 100 proc.;

11.3.2. jeigu valstybės tarnautojai ir darbuotojai, dirbantys pagal darbo sutartis, kurių visas darbo laikas skiriamas darbui, susijusiam su Programos įgyvendinimu, dalyvauja renginiuose, kurie yra netiesiogiai savo tematika susiję su EŽŪFKP parama, tačiau įgytos žinios jiems bus naudingos darbui, susijusiam su Programos įgyvendinimu, – dalyvavimo minėtuose renginiuose ar mokymuose išlaidos tinkamos 100 proc.;

11.3.3. jeigu valstybės tarnautojai ir darbuotojai, dirbantys pagal darbo sutartis, kurių ne visas darbo laikas (ne mažiau kaip 50 proc.) skiriamas darbui, susijusiam su Programos įgyvendinimu, taip pat funkcijų, susijusių su ankstesniais ir vėlesniais kaimo plėtros programavimo dokumentais, vykdymu, dalyvauja renginiuose, kurie tiesiogiai ir 100 proc. savo tematika susiję su EŽŪFKP parama, – dalyvavimo minėtuose renginiuose ar mokymuose išlaidos tinkamos 100 proc.;

11.3.4. jeigu valstybės tarnautojai ir darbuotojai, dirbantys pagal darbo sutartis, kurių ne visas darbo laikas (ne mažiau kaip 50 proc.) skiriamas darbui, susijusiam su Programos įgyvendinimu, taip pat funkcijų, susijusių su ankstesniais ir vėlesniais kaimo plėtros programavimo dokumentais, vykdymu, dalyvauja renginiuose, kurie yra netiesiogiai savo tematika susiję su Programos įgyvendinimu, tačiau įgytos žinios jiems bus naudingos darbui, susijusiam su EŽŪFKP parama, – dalyvavimo renginiuose ar mokymuose išlaidos tinkamos pagal proporciją, atsižvelgiant į tai, kokią dalį laiko darbuotojas skiria darbui, susijusiam su Programos įgyvendinimu, taip pat funkcijų, susijusių su ankstesniais ir vėlesniais kaimo plėtros programavimo dokumentais, vykdymu;

11.3.5. jeigu valstybės tarnautojai ir darbuotojai, dirbantys pagal darbo sutartis, kurių ne visas darbo laikas (ne mažiau kaip 50 proc.) skiriamas darbui, susijusiam su Programos įgyvendinimu, taip pat funkcijų, susijusių su ankstesniais ir vėlesniais kaimo plėtros programavimo dokumentais, vykdymu, dalyvauja konferencijose, seminaruose, mokymuose, kituose renginiuose,

kurie yra netiesiogiai savo tematika susiję su Programos įgyvendinimu, tačiau įgytas žinias jie naudos tik darbui, susijusiam su EŽŪFKP parama, – dalyvavimo renginiuose ar mokymuose išlaidos tinkamos 100 proc.;

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [3D-494](#), 2016-08-26, paskelbta TAR 2016-08-26, i. k. 2016-22757

11.4. renginių, susijusių su Programos valdymu, įgyvendinimu ir administravimu bei apsiikeitimu gerąja patirtimi, organizavimo išlaidos, kai šie renginiai yra skirti Programai parengti, valdyti, prižiūrėti, kontroliuoti ir administruoti;

11.5. stebėsenos komitetų ir pakomitečių, darbo grupių, kitų posėdžių, susirinkimų, susijusių su Programos valdymu, įgyvendinimu ir administravimu, organizavimo išlaidos. Šios išlaidos taip pat gali apimti ekspertų ir kitų šių komitetų, pakomitečių, posėdžių ir susirinkimų išlaidas, jeigu jų dalyvavimas yra būtinas, kad būtų užtikrintas tinkamas Programos įgyvendinimas ir administravimas;

11.6. 2007–2013 metų programinio laikotarpio ex-post vertinimas, auditas, vertinimai ir kiti darbai, būtini rengiant galutines ataskaitas;

11.7. išlaidos, skirtos paramos gavėjų pagal Programos priemones administracinės naštos mažinimui;

11.8. kitos išlaidos:

11.8.1. patalpų eksploatavimo ir kitos susijusios išlaidos;

11.8.2. išlaidos už kanceliarines prekes;

11.8.3. pašto, ryšio paslaugų išlaidos;

11.8.4. kitos priemonės ir įranga, kurie nėra priskiriami ilgalaikiam materialiajam turtui;

11.8.5. išlaidos ilgalaikiam materialiajam ir nematerialiajam turtui įsigyti ir eksploatuoti tais atvejais, kai šis turtas yra būtinas Programos įgyvendinimui ir administravimui užtikrinti. Tinkamos finansuoti yra tik tos ilgalaikio materialiojo ir nematerialiojo turto įsigijimo išlaidos, kurios gali būti priskirtos Programos ir programinio dokumento, kitą programinį laikotarpį pakeisiančio Programą, įgyvendinimo laikotarpiui. Už paramos lėšas įgytas turtas gali būti perleistas trečiajai šaliai pagal panaudos sutartį tik tuomet, kai trečioji šalis perleistą turtą naudoja jai priskirtoms funkcijoms, tiesiogiai susijusioms su Programos įgyvendinimu ar administravimu, vykdyti, ir yra gautas raštiškas paramos teikėjo sutikimas. Paramos gavėjas turi užtikrinti, kad iš paramos projekto lėšų pirktas ilgalaikis turtas, projekto įgyvendinimo metu ir po projekto įgyvendinimo pabaigos, kol jo naudingo tarnavimo laikas yra nepasibaigęs, bet ne ilgiau nei 5 metus po paramos projekto įgyvendinimo pabaigos, nebūtų sugadintas, sunaikintas ar kitaip prarastas dėl paramos gavėjo aplaidumo ar kaltės, taip pat užtikrinti, kad ilgalaikis turtas aukščiau minėtu laiku nebus parduotas, įkeistas arba kitokiu būdu nebus suvaržytos daiktinės ar intelektinės teisės į jį ir nebus nutrauktas turto naudojimas Programos ir programinio dokumento, kitą programinį laikotarpį pakeisiančio

Programą, įgyvendinimo ir administravimo funkcijoms vykdyti be paramos teikėjo rašytinio sutikimo;

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [3D-255](#), 2019-04-25, paskelbta TAR 2019-04-26, i. k. 2019-06799

11.8.6. kai ilgalaikis materialusis turtas įsigijamas išperkamosios nuomos būdu – ta išperkamosios nuomos mokesčio dalis, kuri yra skirta apmokėti turto rinkos kainai ir kurią galima priskirti Programos ir programinio dokumento, kitą programinį laikotarpį pakeisiančio Programą, įgyvendinimo laikotarpiui. Papildomos išlaidos (mokesčiai, nuomotojo pelnas, palūkanos, pridėtinės išlaidos, draudimo mokesčiai), susijusios su turto įsigijimu išperkamosios nuomos būdu, nefinansuojamos;

11.8.7. veiklos audito ir patikrų vietoje organizavimo išlaidos;

11.8.8. patirtų išlaidų valdymui ir kontrolei reikalingos nepriklausomo išorinio audito paslaugos;

11.8.9. komandiruočių, susijusių su Programos įgyvendinimu ir administravimu, išlaidos;

11.8.10. transporto išlaidos – automobilių eksploatavimui bei jų priežiūrai užtikrinti reikalingų priemonių, taip pat paslaugų įsigijimo išlaidos. Automobilių eksploatavimo išlaidos tinkamos, jeigu vykstama vadovaujantis Taisyklių 11.3.1–11.3.5 papunkčių nuostatomis arba jeigu į konferencijas, seminarus, mokymus, kitus renginius, kurie tiesiogiai ir 100 proc. savo tematika susiję su EŽŪFKP parama, vyksta valstybės tarnautojai ir darbuotojai, dirbantys pagal darbo sutartis, kurių ne visas darbo laikas skiriamas darbui (ne daugiau kaip 49 proc.), susijusiam su Programos įgyvendinimu bei funkcijų, susijusių su ankstesniais ir vėlesniais kaimo plėtros programavimo dokumentais, vykdymu;

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [3D-635](#), 2016-10-27, paskelbta TAR 2016-10-27, i. k. 2016-25772

11.8.11. kitos išlaidos, reikalingos funkcijoms, susijusioms su Programos priemonių įgyvendinimu ir administravimu, atlikti.

11.9. priemonės, prekės ir paslaugos, reikalingos veiksams įgyvendinti, siekiant tinkamai užbaigti praėjusį programinį laikotarpį ir pasirengti naujam programiniam laikotarpiui.

12. Pagal pirmąją veiklos sritį gali būti finansuojamos visos 11.1–11.3 ir 11.8–11.9 papunkčiuose išvardytos išlaidos, skirtos Tinklo sekretoriato veiklos administravimui užtikrinti ir ES Baltijos jūros regiono strategijos prioritetinio tikslo „AGRI – žemės ūkio, miškininkystės ir žuvininkystės tvarumo stiprinimas“ veikloms, susijusioms su žemės ūkiu ir kaimo plėtra, įgyvendinti.

13. Pagal pirmąją veiklos sritį paramos gavėjo patirtos išlaidos, tiesiogiai nesusijusios su jam priskirtomis Programos įgyvendinimo ir administravimo bei Tinklo sekretoriato veiklos administravimo funkcijomis, ir nepagrįstos arba nepakankamai pagrįstos išlaidos, vadovaujantis šių taisyklių VIII skyriaus nuostatomis, nefinansuojamos.

14. Pagal antrąją veiklos sritį gali būti finansuojamos išlaidos:

14.1. viešinimo ir informavimo strategijų, programų, planų rengimo, įgyvendinimo bei jų vertinimo išlaidos;

14.2. seminarų, konferencijų, mokymų, konsultacijų, viešinimo kampanijų, konkursų bei kitų informacinių ir mokomųjų renginių, tiesiogiai susijusių su Programos įgyvendinimu ir administravimu ir kurių tikslinės grupės nėra paramos gavėjo bei su Programos įgyvendinimu ir administravimu susijusių institucijų atstovai, organizavimo išlaidos;

14.3. viešinimo ir informavimo radijo, televizijos laidose, spaudoje, internete, per naujienų agentūrų tinklus ir kitais būdais paslaugos;

14.4. studijų ir tyrimų, tiesiogiai susijusių su Programos įgyvendinimu ir administravimu, skirtų ne paramos gavėjo ar kitų su Programos įgyvendinimu ir administravimu susijusių institucijų naudai, atlikimo, viešiosios nuomonės analizės, žiniasklaidos stebėsenos paslaugos;

14.5. informacinės medžiagos rengimo, leidinių leidybos ir platinimo, informacinių, reklaminių, techninių ir kitų Programos įvaizdžio formavimo priemonių gamybos, interneto svetainių sukūrimo ir palaikymo paslaugos, taip pat kitos išlaidos, susijusios su Programos viešinimu ir informavimu;

14.6. išlaidos informavimo ir viešinimo veiksams (veiklai), būtiniams siekiant tinkamai užbaigti praėjusį programinį laikotarpį ir pasirengti naujam programiniam laikotarpiui, įgyvendinti.

15. Pagal antrąją veiklos sritį negali būti finansuojamos viešinimo veiklos savo turiniu tiesiogiai nesusijusios su Programos viešinimu bei informavimu, taip pat išlaidos, tiesiogiai nesusijusios su paramos gavėjui priskirtomis Programos viešinimo ir informavimo funkcijomis ir, vadovaujantis VIII skyriaus nuostatomis, nepagrįstos arba nepakankamai pagrįstos išlaidos.

16. Pagal veiklos sritį „Lietuvos kaimo tinklas“ gali būti finansuojamos šios Tinklo sekretoriato veiklos išlaidos:

16.1. paslaugų pirkimas:

16.1.1. konsultavimo, mokymų, studijų, tyrimų, vertimo, kitų paslaugų, susijusių su paramos gavėjui priskirtomis Tinklo veiksmų programos įgyvendinimo veiklomis, pirkimas;

16.1.2. Tinklo interneto svetainės kūrimo ir palaikymo paslaugų pirkimas;

16.1.3. informacinių, kultūrinių ir kitokio pobūdžio renginių (posėdžių, konferencijų, seminarų ir kt. renginių), inicijuojamų Tinklo sekretoriato ir susijusių su Tinklo veikla, organizavimo išlaidos.

16.2. kitos išlaidos, reikalingos Tinklo veiklos funkcijoms atlikti, taip pat išlaidos, skirtos užtikrinti informacijos sklaidą apie Programą ir jos įgyvendinimo gerą patirtį.

17. Pagal veiklos sritį „Lietuvos kaimo tinklas“ paramos gavėjo patirtos išlaidos, tiesiogiai nesusijusios su jam pagal šių taisyklių nuostatas priskirtomis Tinklo sekretoriato veiklos funkcijomis ir nepagrįstos arba nepakankamai pagrįstos, vadovaujantis šių taisyklių VIII skyriaus nuostatomis, nefinansuojamos.

18. Pridėtinės vertės mokestis (toliau – PVM), kurį paramos gavėjas pagal Lietuvos Respublikos pridėtinės vertės mokesčio įstatymą neturi ar negalėtų turėti galimybės įtraukti į PVM atskaitą, yra tinkamas finansuoti iš paramos lėšų.

19. Pagal Priemonės veiklos sritis paramos gavėjas visus pirkimus privalo vykdyti Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatyme nustatyta tvarka. Prireikus viešųjų pirkimų procedūras paramos gavėjas derina su paramos teikėju.

20. Darbuotojų tarnybinių komandiruočių į užsienio valstybes bei Lietuvos Respublikos teritorijoje išlaidos privalo būti apmokamos vadovaujantis Komandiruočių išlaidų apmokėjimo biudžetinėse įstaigose taisyklėmis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. balandžio 29 d. nutarimu Nr. 526 „Dėl dienpinigių ir kitų komandiruočių išlaidų apmokėjimo“, Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2004 m. lapkričio 29 d. įsakymu Nr. 3D-633 „Dėl komandiruočių Lietuvos Respublikos teritorijoje įforminimo tvarkos“, Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2012 m. birželio 13 d. įsakymu Nr. 3D-416 „Dėl Žemės ūkio ministerijos darbuotojų ir ministerijos valdymo sričiai priskirtų biudžetinių įstaigų, viešųjų įstaigų ir valstybės įmonių vadovų tarnybinių komandiruočių į užsienį“, Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. sausio 28 d. nutarimu Nr. 99 „Dėl Komandiruočių sąnaudų atskaitymo iš pajamų taisyklių patvirtinimo“.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-255](#), 2019-04-25, paskelbta TAR 2019-04-26, i. k. 2019-06799

20¹. Pagal Priemonės veiklos sritis tinkamos finansuoti paramos gavėjo išlaidos, patirtos viešinant įgyvendinamus paramos projektus, taip, kaip tai numatyta Suteiktos paramos pagal Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programą viešinimo taisyklėse, patvirtintose Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2014 m. gruodžio 3 d. įsakymu Nr. 3D-925 „Dėl Suteiktos paramos pagal Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programą viešinimo taisyklių patvirtinimo“ (toliau – Viešinimo taisyklės), išskyrus Viešinimo taisyklių V skyrių „Didžiausios išlaidų viešinimo priemonėms sumos“. Jeigu Paramos gavėjas įgyvendina daugiau nei vieną paramos projektą, visų įgyvendinamų paramos projektų viešinimui turi pasitelkti bent vieną viešinimo priemonę (pvz. plakatas).

Papildyta punktu:

Nr. [3D-494](#), 2016-08-26, paskelbta TAR 2016-08-26, i. k. 2016-22757

20². Pagal Priemonės veiklos sritis netinkamos finansuoti:

20².1. paramos gavėjo išlaidos, patirtos įgyvendinant projekte numatytas veiklas, naudojamas politinei reklamai, ar viešinimo veiklas, kurių pagalba reklamuojamos tam tikros politinės partijos ar atskiri subjektai (fiziniai ir (arba) juridiniai asmenys), kurių viešinimas jiems suteiktų išskirtinį pranašumą;

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [3D-269](#), 2021-04-23, paskelbta TAR 2021-04-23, i. k. 2021-08482

20².2. Lietuvos žemės ūkio ir kaimo plėtros 2021–2027 m. strateginio plano rengimo išlaidos, patirtos įgyvendinant veiklas, susijusias išskirtinai su Bendrosios žemės ūkio politikos I ramsčiu.

Papildyta punktu:

Nr. [3D-522](#), 2020-07-14, paskelbta TAR 2020-07-14, i. k. 2020-15665

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-116](#), 2021-02-22, paskelbta TAR 2021-02-22, i. k. 2021-03351

VI. PARAMOS LĖŠŲ LIMITO NUSTATYMAS

21. Kasmet, pasibaigus kalendoriniams metams, iki einamųjų metų spalio 31 d. galimi paramos gavėjai teikia išlaidų planą finansinei paramai gauti pagal Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos priemonės „Techninė pagalba“ veiklos sritis (toliau – priemonės išlaidų planas) (1 priedas).

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-522](#), 2020-07-14, paskelbta TAR 2020-07-14, i. k. 2020-15665

Nr. [3D-116](#), 2021-02-22, paskelbta TAR 2021-02-22, i. k. 2021-03351

22. Agentūra ir ŽŪIKVC rengia savo, kaip galimų pareiškėjų, priemonės išlaidų planus ir teikia ministerijai. Ministerija, įvertinusi Agentūros ir ŽŪIKVC numatomų išlaidų tinkamumą, išvadas kartu su savo, kaip galimos pareiškėjos, parengtu priemonės išlaidų planu teikia PVK.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-494](#), 2016-08-26, paskelbta TAR 2016-08-26, i. k. 2016-22757

23. PVK apsveria išvadas bei priima sprendimą dėl priemonės išlaidų planuose numatyto lėšų poreikio tikslingumo bei pagrįstumo. Ministerija apie priimtą PVK sprendimą informuoja Agentūrą. Atsižvelgdamas į PVK sprendimą, paramos lėšų limitą tvirtina Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministras. Paramos lėšų limitas tvirtinamas paramos lėšas išskaidant pagal veiklos sritis ir paramos gavėjus. Paramos lėšų limitas nurodo didžiausią galimą paramos sumą kiekvienais metams, kiekvienam paramos gavėjui paramos projektams įgyvendinti, kuri paramos gavėjui gali būti išmokėta, jeigu jis atsiskaitys už gautas paramos lėšas šiose taisyklėse nustatyta tvarka.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-494](#), 2016-08-26, paskelbta TAR 2016-08-26, i. k. 2016-22757

24. Neteko galios nuo 2020-07-15

Punkto naikinimas:

Nr. [3D-522](#), 2020-07-14, paskelbta TAR 2020-07-14, i. k. 2020-15665

25. Atsiradus būtinoms įvykdyti naujoms veikloms, kurios paramos lėšų limitu tvirtinimo metu nebuvo numatytos priemonės išlaidų plane, PVK pritarus, paramos lėšų limitas gali būti keičiamas, kaip tai numatyta šių taisyklių 23 punkte.

25.¹ Jeigu ankstesniais kalendoriniais metais, atsižvelgiant į faktiškai patirtas išlaidas (apmokėtas iš paramos gavėjo sąskaitos), Paramos gavėjas grąžino nepanaudotas paramos lėšas, formuojant paskesnių metų priemonės išlaidų planus, juose nurodoma, kiek ir kokiose išlaidų

eilutėse ankstesniais metais nepanaudotos lėšos bus naudojamos planuojamaisiais metais. Lėšų limitas tvirtinamas atitinkamai įvertinus ankstesnių metų sutaupymus, t. y., planuojamų metų bendras poreikis mažinamas ankstesniais metais sutaupytų lėšų, patvirtintų lėšų limitu suma.

Papildyta punktu:

Nr. [3D-494](#), 2016-08-26, paskelbta TAR 2016-08-26, i. k. 2016-22757

VII. PARAMOS PARAIŠKŲ TEIKIMAS, VERTINIMAS, TVIRTINIMAS IR PARAMOS SKYRIMO TVARKA

26. Paramos paraiškos teikiamos atskirai pagal kiekvieną Priemonės veiklos sritį.

27. Kartu su paramos paraiška (2 priedas) kaip priedas pateikiama paramos projekto pagal Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 m. programos priemonės „Techninė pagalba“ veiklos sritis sąmata (toliau – paramos projekto sąmata), kurioje nurodomos numatomos patirti išlaidos ir jų pasiskirstymas ketvirčiais. Paramos projekto sąmatoje turi būti nurodomos išlaidos, kurioms yra pritaręs PVK, kaip tai numatyta šių taisyklių 22 punkte. Paramos paraiškoje turi būti nurodyta numatoma vykdyti veikla pagrindžiant veiklos atitiktį Priemonės tikslams ir remiamai veiklai, rezultatų pasiekimo terminai, veiklos vykdymui planuojamos išlaidos turi būti:

27.1. nurodytos šių taisyklių V skyriuje ir Priemonės išlaidų plane, ir kurias galima patikrinti kontrolės (pvz., patikrų vietoje, auditų) metu;

27.2. neviršijančios rinkos kainų. Laikoma, kad prašomos finansuoti išlaidos neviršija rinkos kainų, jeigu planuojamos išlaidos pagrįstos (nurodomi alternatyvūs būdai):

27.2.1. bent 3 (trimis) skirtingų prekių tiekėjų ir (arba) paslaugų teikėjų, prekiaujančių panašiomis prekėmis ir (arba) teikiančių panašias paslaugas ir kuriems tai yra įprasta komercinė-ūkinė veikla, komerciniais pasiūlymais arba jų interneto tinklalapiuose esančiomis kainomis kompiuterio ekrano nuotraukų forma (anglų k. „Print Screen“), arba kitu būdu, leidžiančiu objektyviai palyginti bent 3 (trių) skirtingų prekių tiekėjų ir (arba) paslaugų teikėjų, prekiaujančių panašiomis prekėmis ir (arba) teikiančių panašias paslaugas ir kuriems tai yra įprasta komercinė-ūkinė veikla, siūlomas kainas. Kilus įtarimui dėl kainų padidinimo, Paramos teikėjas vadovaujasi Administravimo taisyklių 10.10 papunkčiu ir 69 punktu;

27.2.2. Ministerijos, Agentūros ar kitų ESIF administruojančių institucijų patvirtintais fiksuotaisiais arba didžiausiais tokių pat prekių ir (arba) paslaugų vienetų įkainiais, taikomais panašaus pobūdžio projektams ir paramos gavėjams;

27.2.3. Ministerijos, Agentūros arba nepriklausomų ekspertų atliktais, viešai ESIF administruojančių institucijų interneto svetainėse skelbiamais prekių ir (arba) paslaugų kainų rinkos tyrimais, taikomais panašaus pobūdžio projektams ir paramos gavėjams. Europos Sąjungos struktūriniais fondams (Europos socialiniam fondui, Europos regioninės plėtros fondui, Europos sanglaudos fondui) taikomi rinkos kainų tyrimai (supaprastinto išlaidų apmokėjimo tyrimai) skelbiami interneto tinklalapio www.esinvesticijos.lt nuorodos „Dokumentai“ skyriaus „Tyrimai“ poskyryje „Supaprastinto išlaidų apmokėjimo tyrimai“);

27.2.4. istoriniais duomenimis, kai grindžiama pagal paramos gavėjo turimose ir (arba) turėtose prekių ar paslaugų teikimo sutartyse nurodytas kainas ir (arba) faktiškai patirtomis išlaidomis;

27.2.5. viešųjų paslaugų teikėjų taikomais į kainiais, jeigu tai yra paramos gavėjui priskirtų, su Programos įgyvendinimu susijusių funkcijų vykdymui būtina viešoji paslauga ir nėra galimybės gauti alternatyvių komercinių pasiūlymų (pvz., banko mokesčiai už atsiskaitomosios sąskaitos, skirtos paramos lėšoms, administravimą, mokesčiai už VI Registrų centro Juridinių asmenų registro teikiamus išrašus);

27.2.6. komisijos, sudarytos planuojant konkretų pirkimą, nustatyta galima pirkimo verte. Taikoma tik tais atvejais, kai dėl perkamų prekių, paslaugų ir (arba) darbų specifiškumo ir (arba) riboto galimų tiekėjų skaičiaus neįmanoma išlaidų pagrįsti šių taisyklių 27.2.1–27.2.5 papunkčiuose nurodytais būdais.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-522](#), 2017-08-07, paskelbta TAR 2017-08-08, i. k. 2017-13169

27¹. Jeigu skirtinguose informacijos šaltiniuose pateikiamas skirtingas tos pačios išlaidos įkainis, vadovaujamasi įkainiu, patvirtintu vėliausiai priimtu teisės aktu.

Papildyta punktu:

Nr. [3D-522](#), 2017-08-07, paskelbta TAR 2017-08-08, i. k. 2017-13169

28. Jeigu priemonės išlaidų planuose ateinančiais metais numatyta lėšas skirti tęstinėms veikloms, t. y. įgyvendinamame paramos projekte numatytoms paramos gavėjams priskirtoms Programos įgyvendinimo funkcijoms vykdyti, kurios nepakeičia paramos projekto tikslų, PVK priėmus teigiamą sprendimą dėl priemonės išlaidų planuose numatyto poreikio tikslingumo bei pagrįstumo, Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministrui patvirtinus paramos lėšų limitus, kaip tai numatyta šių taisyklių 23 punkte, nauja paramos paraiška neteikiama, atitinkamai didinama paramos gavėjo jau įgyvendinamo paramos projekto vertė, t. y. didinama galima didžiausia paramos suma, tikslinama paramos paraiška ir paramos projekto sąmata.

29. Ministerijos ir ŽŪIKVC paramos paraiškos (patikslintos paramos paraiškos) vertinti teikiamos Agentūrai. Agentūros paramos paraiška (patikslinta paramos paraiška) vertinti teikiama ministerijai. Paramos paraiškos ir su ja teikiami dokumentai gali būti teikiami šiais būdais:

29.1. spausdintine (popieriuje teikiama) forma;

29.2. elektroniniu būdu, naudojantis ŽŪMIS portalo internetine prieiga. Prie paramos paraiškos pridedami dokumentai turi būti elektroninės formos (popierinis dokumentas turi būti nuskenuotas ir pateiktas kartu su mokėjimo prašymu);

29.3. elektroniniu būdu, naudojantis dokumentų valdymo sistemų priemonėmis, teikiama MS Word formatu užpildyta ir saugiu elektroniniu parašu pasirašyta paramos paraiška.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-494](#), 2016-08-26, paskelbta TAR 2016-08-26, i. k. 2016-22757

Nr. [3D-522](#), 2020-07-14, paskelbta TAR 2020-07-14, i. k. 2020-15665

30. Paramos teikėjas per 30 kalendorinių dienų nuo paramos paraiškos gavimo dienos įvertina paramos paraišką (patikslintą paramos paraišką). Paramos teikėjas informuoja raštu pareiškėją apie priimtą sprendimą dėl paramos skyrimo arba neskystimo per 10 darbo dienų nuo sprendimo priėmimo dienos.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-494](#), 2016-08-26, paskelbta TAR 2016-08-26, i. k. 2016-22757

31. Priėmus sprendimą skirti paramą, pareiškėjas tampa paramos gavėju. Paramos sutartis nesudaroma.

32. Paramos gavėjas įsipareigoja:

32.1. naudoti paramos lėšas tik paramos projektui įgyvendinti;

32.2. laikydamasis paramos projekto tikslų ir uždavinių, įgyvendinti paramos projektą;

32.3. turėti atskirą banko sąskaitą paramos lėšoms gauti ir tvarkyti atskirą paramos projekto išlaidų buhalterinę apskaitą taip, kad apskaitos informacija būtų tinkama, objektyvi, pateikiama laiku, išsami ir naudinga vidaus ir išorės vartotojams, bei laikytis Lietuvos Respublikos įstatymų ir kitų norminių teisės aktų;

32.4. saugoti su paramos projekto vykdymu susijusius dokumentus vadovaujantis Administravimo taisyklių nuostatomis, išskyrus Administravimo taisyklių 197 punktą, bet ne trumpiau kaip 5 (penkerius) metus po paramos projekto įgyvendinimo pabaigos;

32.5. bendradarbiauti su paramos projektą kontroliuojančiais asmenimis, laiku teikti jiems visą prašomą informaciją, sudaryti sąlygas apžiūrėti paramos projekto vykdymo vietą ir savo veiklą, susipažinti su dokumentais, susijusiais su paramos projekto vykdymu;

32.6. pranešti paramos teikėjui apie bet kurių duomenų, pateiktų paramos paraiškoje ir jos prieduose, jam žinomus pasikeitimus ne vėliau kaip per 14 (keturiolika) darbo dienų;

32.7. paskirti paramos projekto atsakingus asmenis: projekto vadovą, projekto vyriausiąjį buhalterį ir projekto įgyvendinimą prižiūrintį asmenį;

32.8. užtikrinti, kad iš paramos projekto lėšų pirktas ilgalaikis turtas, projekto įgyvendinimo metu ir po projekto įgyvendinimo pabaigos, kol jo naudingo tarnavimo laikas yra nepasibaigęs, bet ne ilgiau kaip 5 metus po paramos projekto įgyvendinimo pabaigos, nebūtų sugadintas, sunaikintas ar kitaip prarastas dėl paramos gavėjo aplaidumo ar kaltės, taip pat užtikrinti, kad ilgalaikis turtas pirmiau minėtu laiku nebus parduotas, įkeistas arba kitokiu būdu nebus suvaržytos daiktinės ar intelektinės teisės į jį ir nebus nutrauktas turto naudojimas Programos ir programinio dokumento, kitą programinį laikotarpį pakeisiančio Programą, įgyvendinimo ir administravimo funkcijoms vykdyti be paramos teikėjo rašytinio sutikimo;

Papildyta papunkčiu:

Nr. [3D-255](#), 2019-04-25, paskelbta TAR 2019-04-26, i. k. 2019-06799

32.9. jei paramos gavėjas iš paramos projekto lėšų įsigyja ilgalaikį turtą, kurio naudingo tarnavimo laikas tęsiasi po paramos projekto įgyvendinimo pabaigos, iki paramos projekto

įgyvendinimo pabaigos paskirti ir paskutinėje metinėje paramos projekto įgyvendinimo ataskaitoje nurodyti Paramos gavėjo atstovą, atsakingą už tęstinės veiklos priežiūrą po paramos projekto užbaigimo;

Papildyta papunkčiu:

Nr. [3D-255](#), 2019-04-25, paskelbta TAR 2019-04-26, i. k. 2019-06799

32.10. Paramos gavėjas, kuris iš paramos projekto lėšų įsigyja ilgalaikį turtą, kurio naudingo tarnavimo laikas tęsiasi po paramos projekto įgyvendinimo pabaigos, privalo kasmet, ne vėliau kaip per 30 dienų praėjus kiekvieniems metams po paramos projekto įgyvendinimo pabaigos, teikti Agentūrai arba ministerijai (kai paramos gavėjas yra Agentūra) Tęstinės veiklos ataskaitą po paramos projekto užbaigimo (7 priedas). Tęstinės veiklos ataskaita po paramos projekto užbaigimo gali būti teikiama spausdintine (popieriuje teikiama) forma – užpildant šių taisyklių 7 priede nurodytą formą, arba elektroniniu būdu – naudojantis dokumentų valdymo sistemų priemonėmis, teikiama MS Word formatu užpildyta ir saugiu elektroniniu parašu pasirašyta Tęstinės veiklos ataskaita po paramos projekto užbaigimo.

Papildyta papunkčiu:

Nr. [3D-255](#), 2019-04-25, paskelbta TAR 2019-04-26, i. k. 2019-06799

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [3D-522](#), 2020-07-14, paskelbta TAR 2020-07-14, i. k. 2020-15665

33. Paramos gavėjas turi teisę paramos projekto lėšas skirti nenumatytoms paramos paraiškoje ar priemonės išlaidų plane veikloms tik tokiu atveju, jeigu tokiam lėšų perskirstymui pritaria PVK ir jeigu toks lėšų perskirstymas nepakeičia paramos projekto tikslų ir didžiausios paramos projektui skirtos paramos sumos. Ketinimą skirti paramos lėšas paramos paraiškoje ar priemonės išlaidų plane nenumatytoms veikloms paramos gavėjas privalo pateikti PVK ir paramos teikėjui. Paramos gavėjas apie PVK sprendimą informuojamas ne vėliau kaip per 10 darbo dienų nuo PVK sprendimo priėmimo.

34. Paramos gavėjas turi teisę paramos projektui skirtas Priemonės lėšas perskirstyti tarp paramos paraiškoje ar priemonės išlaidų plane numatytų veiklų tik tokiu atveju, jeigu toks lėšų perskirstymas nepakeičia paramos projekto tikslų ir didžiausios paramos projektui skirtos paramos sumos. Ketinimą perskirstyti paramos lėšas paramos gavėjas privalo pateikti paramos teikėjui, nurodydamas perskirstymą lėmusias aplinkybes, perskirstomas sumas ir perskirstymo poveikį paramos projekto tikslams, uždaviniams ir atskiroms veiklos sritims. Jeigu, paramos teikėjo nuomone, toks perskirstymas nėra pakankamai pagrįstas ir negali būti atliktas arba dėl tokio perskirstymo reikėtų atlikti valstybės biudžeto programos sąmatų, pagal kurias finansuojama Priemonė, pakeitimus, paramos gavėjas apie tai informuojamas raštu. Jeigu dėl paramos lėšų perskirstymo turėjo būti atlikti valstybės biudžeto programos sąmatų, pagal kurias finansuojama Priemonė, pakeitimai, paramos gavėjas yra informuojamas apie pritarimą paramos lėšų perskirstymui po minėtų pakeitimų atlikimo. Tačiau, jeigu paramos teikėjui kyla abejonių dėl paramos gavėjo numatomų lėšų perskirstymo tarp paramos paraiškoje ar priemonės išlaidų plane numatytų veiklų tikslingumo ir (arba) pagrįstumo, jis gali kreiptis į PVK ir tik gavęs pritarimą

perskirstyti paramos lėšas, paramos gavėjas raštu apie tai informuojamas ne vėliau kaip per 10 darbo dienų nuo PVK sprendimo priėmimo.

35. Susidarius bet kokioms aplinkybėms, turinčioms įtakos paramos projektui (Programos priemonės „Techninė pagalba“ įgyvendinimo laikotarpiu, kol paramos gavėjui neišmokėti pinigai ir byla neatiduota į archyvą), bet kuris paramos paraiškos, jos priedų pakeitimas ir (arba) papildymas turi būti sudarytas raštu.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-494](#), 2016-08-26, paskelbta TAR 2016-08-26, i. k. 2016-22757

36. Paramos teikėjas turi teisę vienašališkai nutraukti paramos teikimą ir (arba) reikalauti grąžinti visą suteiktą paramą, jeigu paramos gavėjas:

36.1. prašydamas paramos, taip pat vykdydamas paramos projektą nepateikė (nuslėpė) ar pateikė neteisingą informaciją, turinčią reikšmės sprendimui dėl paramos suteikimo arba turinčią reikšmės tinkamai paramos projekto vykdymo kontrolei;

36.2. vykdydamas paramos projektą, pažeidė įstatymus;

36.3. pažeidė įstatymuose nustatytą dokumentų saugojimo tvarką;

36.4. pažeidė paramos paraiška prisiimtus įsipareigojimus;

36.5. nepradėjo vykdyti paramos projekto per 3 (tris) mėnesius nuo avanso gavimo dienos;

36.6. sąmoningai neteikė informacijos ir išlaidų apmokėjimo įrodymo dokumentų.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-494](#), 2016-08-26, paskelbta TAR 2016-08-26, i. k. 2016-22757

37. Paramos projekto įgyvendinimas nutraukiamas:

37.1. paramos gavėjui gavus paramos teikėjo motyvuotą sprendimą nutraukti paramos mokėjimą;

37.2. paramos teikėjo ir paramos gavėjo susitarimu, gavus motyvuotą vieno iš jų prašymą.

38. Paramos teikėjas įsipareigoja nedelsdamas raštu pranešti paramos gavėjui apie savo sprendimą nutraukti paramos teikimą ir (arba) reikalauti grąžinti paramą.

39. Paramos teikėjas ir paramos gavėjas gali būti atleidžiami nuo atsakomybės dėl paramos projekto nevykdymo vadovaujantis Atleidimo nuo atsakomybės esant nenugalimos jėgos (force majeure) aplinkybėms taisyklėmis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1996 m. liepos 15 d. nutarimu Nr. 840 „Dėl Atleidimo nuo atsakomybės esant nenugalimos jėgos (force majeure) aplinkybėms taisyklių patvirtinimo“.

VIII. MOKĖJIMO PRAŠYMO TEIKIMO IR ADMINISTRAVIMO TVARKA, IŠLAIDŲ PAGRINDIMAS

40. Už patirtas išlaidas paramos gavėjas atsiskaito Agentūrai teikdamas mokėjimo prašymus (4 priedas). Mokėjimo prašymas ir jo priedai turi būti užpildyti lietuvių kalba, išskyrus atvejus, kai deklaruojamos komandiruočių, tarptautinių renginių ir mokymų išlaidos. Viename mokėjimo prašyme negali būti deklaruojamos skirtingais kalendoriniais metais patirtos išlaidos. Paramos

gavėjas, teikdamas mokėjimo prašymą, kuriame baigiamos deklaruoti kalendoriniais metais patirtos išlaidos, informuoja Agentūrą apie konkrečių kalendorinių metų faktinių išlaidų baigtą deklaravimą. Mokėjimo prašymams vertinti Agentūra gali pasitelkti nepriklausomus auditorius. Kai paramos gavėja yra Agentūra, mokėjimo prašymus Agentūra privalo tvirtinti atsižvelgdama į nepriklausomo auditoriaus išvadą, paremtas nepriklausomo auditoriaus atliktu mokėjimo prašymų ir išlaidų pagrindimo dokumentų patikrinimu. Kai paramos gavėja yra Agentūra, ministerija informuojama apie Agentūros priimtą sprendimą dėl mokėjimo prašyme nurodytų išlaidų tinkamumo finansuoti iš Priemonės lėšų bei pateikiamos nepriklausomo auditoriaus išvados dėl mokėjimo prašyme nurodytų išlaidų tinkamumo finansuoti iš Priemonės lėšų ir mokėjimo prašymo (be pagrindžiančių dokumentų) kopijos. Agentūra, baigusi vertinti konkrečių kalendorinių metų paramos gavėjo patirtas ir deklaruotas išlaidas, pateikia paramos gavėjui ataskaitinių metų paramos projekto pripažintų tinkamomis finansuoti išlaidų ataskaitą (6 priedas). Ataskaitinių metų paramos projekto pripažintų tinkamomis finansuoti išlaidų ataskaita gali būti teikiama spausdintine (popieriuje teikiama) forma – užpildant šių taisyklių 6 priede nurodytą formą arba elektroniniu būdu – naudojantis dokumentų valdymo sistemų priemonėmis, teikiama MS Word formatu užpildyta ir saugiu elektroniniu parašu patvirtinta Tęstinės veiklos ataskaita po paramos projekto užbaigimo.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-494](#), 2016-08-26, paskelbta TAR 2016-08-26, i. k. 2016-22757

Nr. [3D-522](#), 2017-08-07, paskelbta TAR 2017-08-08, i. k. 2017-13169

Nr. [3D-522](#), 2020-07-14, paskelbta TAR 2020-07-14, i. k. 2020-15665

41. Mokėjimo prašymas ir su juo teikiami dokumentai gali būti teikiami šiais būdais:

41.1. spausdintine (popieriuje teikiama) forma. Mokėjimo prašymas teikiamas užpildant šių taisyklių 4 priede nurodytą formą;

41.2. elektroniniu būdu, naudojantis ŽŪMIS portalo internetine prieiga. Prie mokėjimo prašymo pridedami dokumentai turi būti elektroninės formos (popierinis dokumentas turi būti nuskenuotas ir pateiktas kartu su mokėjimo prašymu);

41.3. elektroniniu būdu – naudojantis dokumentų valdymo sistemų priemonėmis, teikiamas Excel formatu užpildytas ir saugiu elektroniniu parašu pasirašytas mokėjimo prašymas.

Papildyta papunkčiu:

Nr. [3D-522](#), 2020-07-14, paskelbta TAR 2020-07-14, i. k. 2020-15665

42. Kartu su mokėjimo prašymais paramos gavėjas privalo pateikti iš Priemonės lėšų apmokėtų išlaidų apmokėjimo įrodymo ir išlaidų pagrindimo dokumentus, kitus išlaidų apmokėjimo įrodymo ir išlaidų pagrindimo dokumentus, susijusius su Programos administravimo funkcijų vykdymu (originalus arba patvirtintas kopijas arba elektronine forma (pvz., elektroninėje laikmenoje pateikiamas nuskenuotas popierinis dokumentas, elektroninėje dokumentų tvarkymo sistemoje pateiktas elektroninis dokumentas, patvirtintas elektroniniu parašu), laikydamasis šių reikalavimų:

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-522](#), 2017-08-07, paskelbta TAR 2017-08-08, i. k. 2017-13169

42.1. išlaidų darbo užmokesčiui, kitų su darbo santykiais susijusių išlaidų pagrindimas. Paramos gavėjas kartu su mokėjimo prašymu privalo pateikti visų dokumentų, įrodančių, jog valstybės tarnautojų ir darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, dalis arba visos atliekamos funkcijos yra tiesiogiai susijusios su Programos įgyvendinimo ir administravimo funkcijų vykdymu ir dalis arba visas darbo užmokesčio šiems valstybės tarnautojams ir darbuotojams, dirbantiems pagal darbo sutartis, mokamas tik už Programos įgyvendinimo ir administravimo funkcijas, taip pat šių išlaidų pagrindimo dokumentų (valstybės tarnautojų ir darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, pareigybų aprašymų, darbo sutarčių (jei jos sudaromos), paramos gavėjo institucijos vadovo įsakymų ir (arba) kitų institucijos vidaus dokumentų, kuriuose valstybės tarnautojams ir darbuotojams, dirbantiems pagal darbo sutartis, yra pavedama atlikti Programos įgyvendinimo ir administravimo funkcijas, darbo užmokesčio priskaitymo ir apmokėjimo dokumentų, įmokų Valstybinio socialinio draudimo fondui, priskaitymo ir apmokėjimo dokumentų, kitų patirtų išlaidų apmokėjimo įrodymo ir išlaidų pagrindimo dokumentų) patvirtintas kopijas;

42.2. konferencijų, seminarų, mokymų, kitų renginių, komandiruočių išlaidų pagrindimas. Paramos gavėjas privalo pateikti dokumentų, nurodytų šių taisyklių 43 punkte, patvirtintas kopijas. Paramos gavėjas taip pat privalo pateikti kelionės bilietų, naudojimosi viešojo transporto paslaugomis kvitų, vadovo įsakymų, potvarkių dėl komandiruotės, į komandiruotę vykusių darbuotojų komandiruočių ataskaitų patvirtintas kopijas, taip pat renginio programą (darbotvarę). Jei į komandiruotę vykstama automobiliu, paramos gavėjas privalo pateikti teises į automobilį patvirtinančių dokumentų, kelionės lapų, kuro pirkimo sąskaitų, kitų patirtų išlaidų pagrindimo ir išlaidų apmokėjimo įrodymo dokumentų patvirtintas kopijas. Jei renginį organizuoja paramos gavėjas, jis taip pat privalo pateikti renginio dalyvių sąrašų patvirtintas kopijas;

42.3. išlaidų prekėms, paslaugoms, įrangai įsigyti ir kitų išlaidų pagrindimas. Paramos gavėjas privalo pateikti dokumentų, nurodytų šių taisyklių 43 punkte, patvirtintas kopijas.

43. Paramos gavėjas privalo pateikti visus viešųjų pirkimų dokumentų (pirkimo pagrindimo), darbų (prekių, paslaugų) priėmimo–perdavimo aktų, kitų patirtų išlaidų apmokėjimo įrodymo ir išlaidų pagrindimo dokumentų patvirtintas kopijas, pagal Viešųjų pirkimų įstatymą parengtų ir Viešųjų pirkimų tarnybai pateiktų pirkimo procedūrų ataskaitų, pirkimų ataskaitų ir įvykdytų ar nutrauktų pirkimo sutarčių ataskaitų kopijas, atitinkamai patvirtintas paramos gavėjo. To paties viešojo pirkimo pagrindimo dokumentai teikiami Agentūrai ne daugiau nei vieną kartą, t. y., jeigu paramos gavėjas įgyvendina kelis paramos projektus pagal skirtingas Priemonės veiklos sritis, bet išlaidas, įgyvendindamas paramos projektus, patiria pagal vieną darbų (prekių, paslaugų) pirkimo sutartį, tokių išlaidų pagrindimui visi viešųjų pirkimų dokumentai (pirkimo pagrindimo, teikiami pirmą kartą deklaruojant išlaidas, patirtas pagal konkrečią pirkimo sutartį, vėliau deklaruojant išlaidas, patirtas pagal tą pačią pirkimo sutartį, mokėjimo prašyme nurodomas paramos projekto numeris ir mokėjimo prašymo, su kuriuo buvo pateikti visi viešųjų pirkimų dokumentai (pirkimo pagrindimo dokumentai), numeris.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-494](#), 2016-08-26, paskelbta TAR 2016-08-26, i. k. 2016-22757

Nr. [3D-635](#), 2016-10-27, paskelbta TAR 2016-10-27, i. k. 2016-25772

44. Kai iš patirtų išlaidų tik tam tikra dalis priskiriama tinkamoms finansuoti išlaidoms ir apmokama iš paramos projekto lėšų bei nurodoma mokėjimo prašyme, paramos gavėjas su mokėjimo prašymu pateikia metodiką ar išaiškinimą, kaip ta išlaidų dalis buvo apskaičiuota.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-494](#), 2016-08-26, paskelbta TAR 2016-08-26, i. k. 2016-22757

45. Pasibaigus kalendoriniams metams, iki einamųjų metų kovo 31 d. paramos gavėjas pateikia paramos teikėjai ir ministerijai metinę paramos projekto įgyvendinimo ataskaitą (jeigu ataskaita teikiama spausdintine (popieriuje teikiama) forma – užpildant šių taisyklių 5 priede nurodytą formą, jeigu ataskaita teikiama elektroniniu būdu – elektroninė metinė paramos projekto įgyvendinimo ataskaita, teikiama naudojantis ŽŪMIS portalo internetine prieiga, taip pat metinė paramos projekto įgyvendinimo ataskaita gali būti teikiama elektroniniu būdu – naudojantis dokumentų valdymo sistemų priemonėmis, teikiama MS Word formatu užpildyta ir saugiu elektroniniu parašu pasirašyta metinė paramos projekto įgyvendinimo ataskaita. Metinėje paramos projekto įgyvendinimo ataskaitoje turi būti pateikta informacija apie faktiškai per ataskaitinius metus patirtas išlaidas (apmokėtas iš paramos gavėjo sąskaitos). Ministerija, įvertinusi pateiktas metines paramos projektų įgyvendinimo ataskaitas, išvadas dėl ataskaitiniais metais įgyvendintų paramos projektų teikia PVK. Jeigu vertinant metines paramos projektų įgyvendinimo ataskaitas kyla neaiškumų, ministerija gali:

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-522](#), 2020-07-14, paskelbta TAR 2020-07-14, i. k. 2020-15665

45.1. kreiptis į paramos gavėją, prašydama pateikti papildomą informaciją dėl įgyvendinamų paramos projektų;

45.2. atlikti patikrą paramos projekto administravimo vietoje (Agentūroje) arba Agentūroje ir paramos projekto įgyvendinimo vietoje.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-494](#), 2016-08-26, paskelbta TAR 2016-08-26, i. k. 2016-22757

IX. PARAMOS LĖŠŲ IŠMOKĖJIMO TVARKA

46. Paramos gavėjas vykdo paramos projektą iš gaunamo avanso, Agentūra per 10 darbo dienų nuo sprendimo dėl paramos skyrimo priėmimo dienos ir per 5 darbo dienas nuo kiekvieno ketvirčio pradžios avansu užsako paramos lėšas, numatytas paramos projekto sąmatoje atitinkamam ketvirčiui. Jei ministerija, kaip asignavimų valdytoja, iš valstybės biudžeto negauna finansavimo paramai išmokėti, paramos lėšų užsakymo terminas atidedamas. Prireikus paramos gavėjas, įvertinęs einamųjų metų einamojo ketvirčio faktines išlaidas, gali:

46.1. grąžinti per einamąjį ketvirtį nepanaudoto avanso sumą (nurodomos grąžintinos sumos pagal ekonominę ir funkcinę klasifikaciją bei konkrečias paramos projekto sąmatos eilutes);

46.2. užsakyti mažesnę kito ketvirčio avanso sumą, nei suplanuota paramos projekto sąmatoje, apie ketinimus užsakyti mažesnę avanso sumą paramos gavėjas informuoja Agentūrą raštu, bet ne vėliau nei likus 10 darbo dienų iki kito ketvirčio pradžios. Užsakius mažesnę ketvirčio avansą arba ankstesniais ketvirčiais grąžinus lėšas pagal Taisyklių 46.1 papunktį, prireikus, per einamąjį ketvirtį, ne vėliau kaip iki einamojo ketvirčio paskutinio mėnesio 5 darbo dienos, paramos gavėjas gali papildomai paprašyti avanso lėšų, neviršydamas galimo einamojo ketvirčio ir ankstesnių ketvirčių (jeigu ankstesniais ketvirčiais buvo užsakyta mažesnė avanso suma nei buvo numatyta paramos projekto sąmatoje arba grąžinta dalis avanso pagal Taisyklių 46.1 papunktį) avanso sumos pagal paramos projekto sąmatą. Apie ketinimus užsakyti papildomą avanso sumą paramos gavėjas informuoja Agentūrą raštu. Per 5 darbo dienas nuo paramos gavėjo prašymo dėl papildomų avanso lėšų gavimo Agentūra užsako papildomo avanso lėšas, neviršydama galimo einamojo ketvirčio ir ankstesnių ketvirčių (jeigu ankstesniais ketvirčiais buvo užsakyta mažesnė avanso suma nei buvo numatyta paramos projekto sąmatoje arba ankstesniais ketvirčiais buvo grąžintos lėšos pagal Taisyklių 46.1 papunktį) avanso sumos pagal paramos projekto sąmatą.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-269](#), 2021-04-23, paskelbta TAR 2021-04-23, i. k. 2021-08482

Nr. [3D-747](#), 2021-11-23, paskelbta TAR 2021-11-23, i. k. 2021-24042

47. Paramos gavėjas privalo grąžinti paramos teikėjui gautą didesnę paramos sumą, nei numatyta paramos paraiškoje.

48. Paramos gavėjui patikslinus paramos projekto sąmatą, kaip tai numatyta šių taisyklių 33 ir 34 punktuose, prireikus atitinkamai patikslinamos jam avansu pervestos lėšos.

49. Agentūra užtikrina, kad išmokant lėšas paramos gavėjams nebūtų viršyta Programos Priemonei nustatyta didžiausia leistina įsipareigojimų suma.

50. Paramos lėšos užsakomos ir išmokamos Lėšų Europos Sąjungos žemės ūkio fondų ir Europos Sąjungos žuvininkystės fondų priemonėms įgyvendinti išmokėjimo ir gavimo iš Europos Komisijos taisyklėse, patvirtintose Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2006 m. spalio 17 d. įsakymu Nr. 3D-403 „Dėl lėšų Europos Sąjungos žemės ūkio fondų ir Europos Sąjungos žuvininkystės fondų priemonėms įgyvendinti išmokėjimo ir gavimo iš Europos Komisijos taisyklių patvirtinimo“, nustatyta tvarka.

51. Metų pabaigoje, ne vėliau kaip iki gruodžio 23 d., paramos gavėjas grąžina nepanaudotas lėšas ir apie grąžintą per einamuosius metus nepanaudoto avanso ir (arba) neužsakyto avanso sumą (nurodomos konkrečios sumos pagal ekonominę ir funkcinę klasifikaciją, jeigu yra galimybė – pagal paramos projekto sąmatos eilutes) raštu arba el. paštu informuoja ministeriją ne vėliau kaip iki gruodžio 31 d.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-522](#), 2020-07-14, paskelbta TAR 2020-07-14, i. k. 2020-15665

Nr. [3D-269](#), 2021-04-23, paskelbta TAR 2021-04-23, i. k. 2021-08482

Nr. [3D-747](#), 2021-11-23, paskelbta TAR 2021-11-23, i. k. 2021-24042

52. Metams pasibaigus, bet ne vėliau nei iki metinės paramos projekto įgyvendinimo ataskaitos pateikimo datos, paramos gavėjas, atsižvelgdamas į faktiškai patirtas išlaidas (apmokėtas

iš paramos gavėjo sąskaitos), patikslina paramos projekto sąmatą ir raštu apie tai informuoja paramos teikėją. Paramos gavėjui grąžinus per praėjusius ataskaitinius metus nepanaudotas paramos lėšas gali būti:

52.1. mažinama bendra paramos projekto vertė;

52.2. per praėjusius ataskaitinius metus nepanaudotas paramos lėšos perkeliama į kitus paramos projekto įgyvendinimo metus, o lėšos naudojamos paramos paraiškoje numatytoms veikloms vykdyti.

53. Agentūrai patvirtinus praėjusių metų tinkamas finansuoti išlaidas, paramos gavėjas, jei reikia, patikslina paramos projekto sąmatą ir raštu apie tai informuoja paramos teikėją.

54. Paramos gavėjui pervestos avanso lėšos nėra Europos Komisijai tinkamos deklaruoti išlaidos. Išmokėtos avanso lėšos ar jų dalis Europos Komisijai tinkamomis deklaruoti išlaidomis pripažįstamos tik patikrinus paramos gavėjo mokėjimo prašymuose deklaruojamas patirtas ir apmokėtas išlaidas bei šias išlaidas pripažinus tinkamomis finansuoti.

55. Paramos gavėjas rengia ir teikia mokėjimų prašymus ne rečiau kaip kas pusmetį nuo paraiškos patvirtinimo. Galutinis mokėjimo prašymas turi būti pateiktas ne vėliau kaip iki 2023 m. gruodžio 1 d.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-255](#), 2019-04-25, paskelbta TAR 2019-04-26, i. k. 2019-06799

56. Pavėluotai teikiami mokėjimo prašymai priimami 60 darbo dienų nuo mokėjimo prašymo pateikimo termino pabaigos, galutinio mokėjimo prašymo atveju – ne vėliau kaip iki 2023 m. gruodžio 1 d. Vėliau pateikti mokėjimo prašymai nepriimami, išskyrus atvejus, nurodytus šių taisyklių 57 punkte.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-255](#), 2019-04-25, paskelbta TAR 2019-04-26, i. k. 2019-06799

57. Jeigu paramos gavėjas dėl pateisinamų priežasčių nori pratęsti mokėjimo prašymo teikimo terminą, jis iki mokėjimo prašymo pateikimo termino pabaigos turi Agentūrai pateikti argumentuotą prašymą dėl termino pratęsimo. Agentūra informuoja paramos gavėją apie priimtą sprendimą dėl mokėjimo prašymo teikimo termino atidėjimo per 10 darbo dienų nuo sprendimo priėmimo dienos.

58. Mokėjimo prašymą pateikus pavėluotai dėl nenugalimos jėgos (force majeure) aplinkybių, paramos gavėjas turi Agentūrai raštu paaiškinti vėlavimo priežastis ir pateikti įrodymo dokumentus.

59. Agentūra per 40 darbo dienų nuo mokėjimo prašymo gavimo dienos nustato tinkamą finansuoti išlaidų sumą. Tais atvejais, kai vertinant mokėjimo prašymą Agentūra paramos gavėjo prašo pateikti trūkstamus duomenis, ištaisyti nurodytus mokėjimo prašymo trūkumus, yra atliekamos patikros vietoje, pateiktas prašymas kitoms institucijoms dėl papildomos informacijos pateikimo, vyksta tyrimas dėl įtariamo pažeidimo arba atliekama ekspertizė, mokėjimo prašymo

vertinimas atitinkamai pratęsiamas paklausimo išsiuntimo ir atsakymo gavimo, patikros vietoje atlikimo, pažeidimo tyrimo ar ekspertizės atlikimo laikotarpiui.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-494](#), 2016-08-26, paskelbta TAR 2016-08-26, i. k. 2016-22757

Nr. [3D-522](#), 2017-08-07, paskelbta TAR 2017-08-08, i. k. 2017-13169

60. Vertinant mokėjimo prašymą, tinkamų finansuoti išlaidų sumai nustatyti taikomos išlaidų patyrimo metu galiojančios taisyklės.

61. Jeigu Agentūra ar nepriklausomas auditorius negali įvertinti išlaidų tinkamumo dėl pateiktos ne visos informacijos, t. y. pridėtos ne visos išlaidų pagrindimo ir išlaidų apmokėjimo įrodymo dokumentų patvirtintos kopijos, jis paprašo paramos gavėjo pateikti trūkstamą informaciją, nurodydamas trūkstamos informacijos pateikimo terminą (tokiu atveju mokėjimo prašymų įvertinimo terminas pratęsiamas tiek laiko, kiek reikia trūkstamai informacijai gauti), arba patvirtina tinkamomis finansuoti tik išlaidų sumas, dėl kurių paramos gavėjas pateikė išlaidų pagrindimo ir išlaidų apmokėjimo įrodymo dokumentų kopijas. Jeigu mokėjimo prašymas buvo pateiktas elektroniniu būdu šių taisyklių 41.2 papunktyje nustatyta tvarka, paramos gavėjui prašymas dėl trūkstamos informacijos pateikimo siunčiamas naudojantis ŽŪMIS informacinėmis priemonėmis ir elektroniniu paštu (jeigu paramos gavėjas yra nurodęs). Jei nebuvo laiku pateiktos būtinų išlaidų apmokėjimo įrodymo ir išlaidų pagrindimo dokumentų patvirtintos kopijos, šios išlaidos gali būti pripažintos tinkamomis finansuoti paramos gavėjui pateikus kitus mokėjimo prašymus ir pridėjus išlaidų apmokėjimo įrodymo ir išlaidų pagrindimo dokumentų patvirtintas kopijas.

62. Jeigu vertinant mokėjimo prašymą kyla įtarimų, kad dokumentuose pateikta neteisinga informacija, Agentūra ar nepriklausomas auditorius atlieka patikrą vietoje. Mokėjimo prašymas vertinamas vadovaujantis patikros vietoje metu gautais duomenimis.

63. Agentūra, priėmusi sprendimą dėl paramos gavėjo mokėjimo prašymo (viso ar jo dalies) patvirtinimo arba jo atmetimo, jį apie tai informuoja. Jeigu mokėjimo prašymas buvo pateiktas elektroniniu formatu šių taisyklių 41.2 papunktyje nustatyta tvarka, paramos gavėjas apie sprendimą dėl mokėjimo prašymo (viso ar jo dalies) patvirtinimo arba jo atmetimo yra informuojamas naudojantis ŽŪMIS informacinėmis priemonėmis ir elektroniniu paštu (jeigu paramos gavėjas yra nurodęs).

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-494](#), 2016-08-26, paskelbta TAR 2016-08-26, i. k. 2016-22757

64. Baigęs įgyvendinti paramos projektą, paramos gavėjas pateikia Agentūrai (Agentūra kaip paramos gavėja paskutinę paramos projekto įgyvendinimo ataskaitą teikia ministerijai) ar nepriklausomam auditoriui galutinį mokėjimo prašymą bei paskutinę paramos projekto įgyvendinimo ataskaitą. Jei Agentūra ar nepriklausomas auditorius nustato, kad paramos gavėjui buvo išmokėta didesnė paramos suma, nei kad buvo skirta paramos suma paramos projektui įgyvendinti, apie tai informuoja paramos teikėją, kuris pareikalauja paramos gavėjo grąžinti perviršinę sumą.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-255](#), 2019-04-25, paskelbta TAR 2019-04-26, i. k. 2019-06799

Nr. [3D-522](#), 2020-07-14, paskelbta TAR 2020-07-14, i. k. 2020-15665

65. Paramos gavėjas, gavęs sprendimą dėl paramos teikimo sustabdymo, nutraukimo ir (arba) reikalavimo grąžinti paramos lėšas, per sprendime nustatytą terminą privalo įvykdyti sprendime išvardytus reikalavimus.

66. Pripažintas netinkamomis finansuoti išlaidas ir neteisingai panaudotas paramos lėšas paramos gavėjas grąžina paramos teikėjui. Paramos gavėjas grąžindamas lėšas turi nurodyti paramos projekto numerį, laikotarpį, už kurį grąžinamos nepanaudotos / neteisingai panaudotos paramos lėšos. Grąžinamos lėšos turi būti suskirstytos pagal finansavimo šaltinius ir valstybės funkcijų bei ekonominę klasifikaciją.

X. ATSAKOMYBĖ

67. Už paramos projektų administravimą ir jų įgyvendinimo priežiūros vykdymą atsako Agentūra.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-494](#), 2016-08-26, paskelbta TAR 2016-08-26, i. k. 2016-22757

68. Už paramos gavėjo mokėjimo prašymų ir visų išlaidų pagrindimo ir išlaidų apmokėjimo įrodymo dokumentų tikrinimą bei išlaidų tinkamumo finansuoti nustatymą atsako Agentūra.

69. Paramos teikėjas užtikrina, kad paramos paraiškoje numatyta paramos projekto verte nebūtų viršytas paramos gavėjui Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro įsakymu patvirtintas paramos lėšų limitas.

70. Už paramos projekto įgyvendinimą atsako paramos gavėjas.

70¹. Paramos gavėjui pažeidus pirkimo vykdymo tvarką, sankcijos taikomos pagal Sankcijų už teisės aktų nuostatų pažeidimus įgyvendinant Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos priemones taikymo metodiką, patvirtintą Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2014 m. gruodžio 4 d. įsakymu Nr. 3D-929 „Dėl Sankcijų už teisės aktų nuostatų pažeidimus įgyvendinant Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos priemones taikymo metodikos patvirtinimo

Papildyta punktu:

Nr. [3D-494](#), 2016-08-26, paskelbta TAR 2016-08-26, i. k. 2016-22757

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-522](#), 2020-07-14, paskelbta TAR 2020-07-14, i. k. 2020-15665

70². Taisyklių 11.8.5 papunktyje minimu laikotarpiu paramos gavėjas, kuris iš paramos projekto lėšų įsigyja ilgalaikį turtą, kurio naudingo tarnavimo laikas tęsiasi po paramos projekto įgyvendinimo pabaigos, privalo kasmet, ne vėliau kaip per 30 dienų praėjus kiekvieniems metams po paramos projekto įgyvendinimo pabaigos, teikti Paramos teikėjui Tęstinės veiklos ataskaitą po paramos projekto užbaigimo (7 priedas). Ministerija ir ŽŪIKVC Tęstinės veiklos ataskaitas po paramos projekto užbaigimo teikia Agentūrai, o Agentūra kaip paramos gavėja Tęstinės veiklos

ataskaitas po paramos projekto užbaigimo teikia ministerijai. Jeigu paramos gavėjas laiku nepateikia Tęstinės veiklos ataskaitos po paramos projekto užbaigimo, Agentūra arba ministerijai (kai paramos gavėjas yra Agentūra), turi raštu jam apie tai priminti ir nustatyti terminą, per kurį Tęstinės veiklos ataskaita po paramos projekto užbaigimo turi būti pateikta.

Papildyta punktu:

Nr. [3D-255](#), 2019-04-25, paskelbta TAR 2019-04-26, i. k. 2019-06799

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-522](#), 2020-07-14, paskelbta TAR 2020-07-14, i. k. 2020-15665

70³. Tęstinės veiklos ataskaitoje po paramos projekto užbaigimo nustačius netikslumų, Agentūra arba ministerija (kai paramos gavėjas yra Agentūra), turi prašyti paramos gavėjo šią ataskaitą patikslinti arba atlikti patikrą vietoje. Agentūra arba ministerija (kai paramos gavėjas yra Agentūra) Tęstinės veiklos ataskaitą po paramos projekto užbaigimo patvirtina arba atmeta, nurodydama atmetimo priežastis, per 30 dienų nuo jos gavimo dienos. Kai Agentūra arba ministerija (kai paramos gavėjas yra Agentūra) atlieka patikrą vietoje, Tęstinės veiklos ataskaita po paramos projekto užbaigimo turi būti patvirtinta arba atmesta per 14 dienų nuo patikros vietoje užbaigimo dienos.

Papildyta punktu:

Nr. [3D-255](#), 2019-04-25, paskelbta TAR 2019-04-26, i. k. 2019-06799

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-522](#), 2020-07-14, paskelbta TAR 2020-07-14, i. k. 2020-15665

70⁴. Jeigu paramos gavėjas nesilaiko Taisyklių 11.8.5 papunktyje nustatytų reikalavimų, Agentūra arba ministerija (kai paramos gavėjas yra Agentūra) inicijuoja pažeidimo tyrimą pagal Administravimo taisyklėse nustatytą tvarką, o nustačius pažeidimą ir priėmus sprendimą dėl lėšų gražinimo, inicijuojamas išmokėtų paramos projekto dalies lėšų susigrąžinimas.

Papildyta punktu:

Nr. [3D-255](#), 2019-04-25, paskelbta TAR 2019-04-26, i. k. 2019-06799

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-522](#), 2020-07-14, paskelbta TAR 2020-07-14, i. k. 2020-15665

XI. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

71. Europos audito rūmų bei Europos Komisijos įgalioti asmenys, ministerijos Centralizuotas vidaus audito skyrius, Agentūra ir (arba) jos įgalioti nepriklausomi auditoriai turi teisę atlikti paramos projekto auditą ir kontroliuoti, kaip jis vykdomas, taip pat turi teisę atlikti paramos gavėjo veiklos, susijusios su paramos projekto įgyvendinimu, auditą ir kontroliuoti šią paramos gavėjo veiklą, tikrinti visas kitas aplinkybes, susijusias su paramos projekto vykdymu.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-522](#), 2020-07-14, paskelbta TAR 2020-07-14, i. k. 2020-15665

72. Paramos gavėjas privalo bendradarbiauti su institucijomis bei asmenimis, nurodytais taisyklių 71 punkte, laiku teikti visą jų prašomą informaciją, leisti ir sudaryti jiems sąlygas atlikti paramos projekto įgyvendinimo patikras vietoje, įeiti į visas paramos gavėjo patalpas, susipažinti su paramos projekto įgyvendinimo ir apskaitos dokumentais.

73. Paramos paraiškos ar mokėjimo prašymų administravimo bet kuriame etape gali būti atliekamos patikros paramos projekto administravimo ir (arba) įgyvendinimo vietoje, kurias atlieka Agentūra ar nepriklausomi auditoriai, vadovaudamiesi Administravimo taisyklių VI skyriaus pirmojo skirsnio nuostatomis bei pagal Agentūroje suderintą tvarką, išskyrus atvejus, kai Agentūra yra paramos gavėja. Kai Agentūra yra paramos gavėja, patikras vietoje atlieka ministerija ar nepriklausomi auditoriai. Patikros paramos projekto įgyvendinimo metu turi būti atliekamos ne rečiau kaip vieną kartą per metus. Patikros vietoje metu tikrinami pareiškėjo ir (arba) paramos gavėjo paramos paraiškoje ir jų prieduose pateikti duomenys, duomenys, gauti vykdant patikrą išlaidų patyrimo metu, bei mokėjimo prašyme pateikti duomenys ir jų atitiktis tikrovei. Atlikus patikrą vietoje, parengiama patikros vietoje ataskaita. Paramos gavėjas projekto įgyvendinimo metu ne vėliau kaip iki kiekvieno mėnesio 25 d. Agentūrai el. paštu techninepagalba.iv@nma.lt turi pateikti kito mėnesio renginių (išskyrus Tinklo sekretoriato organizuojamus posėdžius) organizuojamų pagal priemonės antrąją veiklos sritį ir veiklos sritį „Lietuvos kaimo tinklas“, grafiką *excel* formatu (Taisyklių 8 priedas). Kiekvienos veiklos srities grafikas turi būti pateiktas atskiru dokumentu ir pateiktas atskiru el. laišku. Apie grafiko pasikeitimus privaloma informuoti el. paštu techninepagalba.iv@nma.lt ne vėliau kaip prieš 3 darbo dienas iki renginių vykdymo dienos pateikiant informavimą apie renginių grafiko pasikeitimus lentelę *excel* formatu (Taisyklių 9 priedas). Taip pat Agentūra turi teisę paprašyti paramos gavėją atsiųsti reikiamą informaciją (pagal Agentūros svetainėje pateiktą Mokymų-renginių-parodomųjų bandymų-nemokamų savanoriškų darbų atmintinę) apie vykstančius numatytus renginius mobiliąja programėle „NMA agro“ renginių vykdymo faktams patikrinti.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-522](#), 2020-07-14, paskelbta TAR 2020-07-14, i. k. 2020-15665

74. Nustačius paramos projekto pažeidimų, Agentūra ar nepriklausomi auditoriai apie tai informuoja ministeriją. Ministerija, gavusi Agentūros ar nepriklausomų auditorių išvadas dėl nustatytų pažeidimų arba pati nustačiusi pažeidimus, įpareigoja Agentūrą sustabdyti mokėjimo prašymų nagrinėjimą ir paramos lėšų išmokėjimą, kol bus pašalinti nustatyti pažeidimai. Mokėjimo prašymų nagrinėjimas ir paramos lėšų išmokėjimas gali būti atnaujintas tik paramos gavėjui pašalinus visus nustatytus pažeidimus.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-522](#), 2020-07-14, paskelbta TAR 2020-07-14, i. k. 2020-15665

Priedo pakeitimai:

Nr. [3D-306](#), 2015-04-23, paskelbta TAR 2015-04-23, i. k. 2015-06147

Priedų pakeitimai:

Priedai

Priedo pakeitimai:

Nr. [3D-306](#), 2015-04-23, paskelbta TAR 2015-04-23, i. k. 2015-06147

Nr. [3D-494](#), 2016-08-26, paskelbta TAR 2016-08-26, i. k. 2016-22757

Nr. [3D-522](#), 2017-08-07, paskelbta TAR 2017-08-08, i. k. 2017-13169

Nr. [3D-255](#), 2019-04-25, paskelbta TAR 2019-04-26, i. k. 2019-06799

Nr. [3D-522](#), 2020-07-14, paskelbta TAR 2020-07-14, i. k. 2020-15665

4 priedas

8 priedas

Papildyta priedu:

Nr. [3D-522](#), 2020-07-14, paskelbta TAR 2020-07-14, i. k. 2020-15665

9 priedas

Papildyta priedu:

Nr. [3D-522](#), 2020-07-14, paskelbta TAR 2020-07-14, i. k. 2020-15665

Pakeitimai:

1.

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Įsakymas

Nr. [3D-306](#), 2015-04-23, paskelbta TAR 2015-04-23, i. k. 2015-06147

Dėl žemės ūkio ministro 2014 m. rugsėjo 8 d. įsakymo Nr. 3D-551 „Dėl Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 m. programos priemonės „Techninė pagalba“ įgyvendinimo taisyklių“ pakeitimo

2.

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Įsakymas

Nr. [3D-494](#), 2016-08-26, paskelbta TAR 2016-08-26, i. k. 2016-22757

Dėl žemės ūkio ministro 2014 m. rugsėjo 8 d. įsakymo Nr. 3D-551 „Dėl Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 m. programos priemonės „Techninė pagalba“ įgyvendinimo taisyklių“ pakeitimo

3.

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Įsakymas

Nr. [3D-635](#), 2016-10-27, paskelbta TAR 2016-10-27, i. k. 2016-25772

Dėl žemės ūkio ministro 2014 m. rugsėjo 8 d. įsakymo Nr. 3D-551 „Dėl Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 m. programos priemonės „Techninė pagalba“ įgyvendinimo taisyklių“ pakeitimo

4.

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Įsakymas

Nr. [3D-522](#), 2017-08-07, paskelbta TAR 2017-08-08, i. k. 2017-13169

Dėl žemės ūkio ministro 2014 m. rugsėjo 8 d. įsakymo Nr. 3D-551 „Dėl Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 m. programos priemonės „Techninė pagalba“ įgyvendinimo taisyklių“ pakeitimo

5.

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Įsakymas

Nr. [3D-255](#), 2019-04-25, paskelbta TAR 2019-04-26, i. k. 2019-06799

Dėl žemės ūkio ministro 2014 m. rugsėjo 8 d. įsakymo Nr. 3D-551 „Dėl Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 m. programos priemonės „Techninė pagalba“ įgyvendinimo taisyklių“ pakeitimo

6.

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Įsakymas

Nr. [3D-522](#), 2020-07-14, paskelbta TAR 2020-07-14, i. k. 2020-15665

Dėl žemės ūkio ministro 2014 m. rugsėjo 8 d. įsakymo Nr. 3D-551 „Dėl Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 m. programos priemonės „Techninė pagalba“ įgyvendinimo taisyklių“ pakeitimo

7.

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Įsakymas

Nr. [3D-116](#), 2021-02-22, paskelbta TAR 2021-02-22, i. k. 2021-03351

Dėl žemės ūkio ministro 2014 m. rugsėjo 8 d. įsakymo Nr. 3D-551 „Dėl Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos priemonės „Techninė pagalba“ įgyvendinimo taisyklių“ pakeitimo

8.

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Įsakymas

Nr. [3D-269](#), 2021-04-23, paskelbta TAR 2021-04-23, i. k. 2021-08482

Dėl žemės ūkio ministro 2014 m. rugsėjo 8 d. įsakymo Nr. 3D-551 „Dėl Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 m. programos priemonės „Techninė pagalba“ įgyvendinimo taisyklių“ pakeitimo

9.

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Įsakymas

Nr. [3D-747](#), 2021-11-23, paskelbta TAR 2021-11-23, i. k. 2021-24042

Dėl žemės ūkio ministro 2014 m. rugsėjo 8 d. įsakymo Nr. 3D-551 „Dėl Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos priemonės „Techninė pagalba“ įgyvendinimo taisyklių“ pakeitimo